Til

By-, land- og transportminister Signe Munk
Transportudvalget
Udvalget for Småøer
Indenrigs-, Bolig- og Landdistriktsudvalget

Fejø, 11. september 2026

vedr. **Post til de danske småøer efter den nye postlov**

Den nye postlov har fra 1. januar 2026 ændret vilkårene for post til og fra de danske småøer markant.

I loven står der, at postvirksomheder med tilladelse til landsdækkende postbefordring skal udbyde deres standardprodukter til ensartede priser i hele landet og dermed også til øsamfundene.

Det kan derfor umiddelbart se ud, som om småøerne fortsat er sikret den samme adgang til post som resten af landet. Det er dog ikke det, vi ser i praksis ude på småøerne.

Vi oplever at det især er pakkepost, der er udfordringer med, mens det lader til at dao opfylder ansvaret med at levere breve til øerne på samme vilkår som i resten af landet: minimum én gang om ugen.

Pakkepost er (også) kritisk infrastruktur

Pakkepost er i dag blevet en helt almindelig del af vores samfund. Den bruges af private borgere, virksomheder, offentlige institutioner og foreninger. For virksomheder, og ikke mindst webshops, er den en forudsætning for at kunne drive forretning.

Småøerne bør sikres mulighed for at modtage og sende pakker og breve med et rimeligt interval og inden for en rimelig tid ligesom i resten af landet.

Spørgsmålet er derfor ikke alene, om en postvirksomhed tilbyder at sende en pakke *til* en adresse på en småø og hvad prisen for denne service er. Spørgsmålet er i virkeligheden: Fungerer postbefordringen reelt og sammenhængende for borgerne og virksomhederne på småøerne?

Det er afgørende, hvor lang tid pakken er undervejs og hvor ofte der finder omdeling sted, samt endelig om der findes en sammenhængende og ansvarsmæssigt klar transportkæde hele vejen fra afsender til modtager – og omvendt, hvis man som øboer vil sende et brev eller en pakke af sted *fra* øen.

For en pakke til en småø ser kæden i praksis sådan ud:

Postvirksomhed – færgehavn fastland – færge –
færgehavn på ø – lokal postshop/lokal modtagers hjemmeadresse

Og naturligvis omvendt for afsendelse fra øen.

Det er den enkelte postvirksomhed, der afgør, om de ønsker at etablere en pakkeshop på en bestemt småø. Ikke alle øer har fået denne mulighed, og den enkelte postvirksomhed afgør desuden selv om de ønsker at benytte en eksisterende postbutik på øen.

Men selv på en ø, hvor der findes en postshop, er problemet ikke løst. Pakken skal stadig transporteres til færgen på fastlandssiden og fra færgen til postshoppen på øsiden. Den modsatte vej, når en pakke skal sendes fra øen, skal der være et indleveringssted på øsiden og en postvirksomhed, som vil afhente og viderebringe pakken fra færgen på fastlandssiden.
Loven sikrer ikke øboerne denne mulighed.

Den "sidste kilometer" i hver ende er derfor meget afgørende for, om postbefordringen fungerer: Hvis en pakke bliver afleveret ved færgehavnen, og resten af transporten skal løses af kommunen, en lokal medarbejder eller frivillige, er det svært at hævde, at postbefordringen fungerer på samme måde som på fastlandet.

Webshops og andre virksomheder, som ofte har brug for at sende eller modtage pakker, er særligt sårbare overfor de ændringer, som nu er en realitet. Hvis vi fortsat ønsker at fastholde og udvikle erhvervsliv på småøerne, er det nødvendigt, at virksomhederne på øerne har adgang til en stabil og velfungerende postinfrastruktur.

Puljen til forbedret postbetjening på småøerne

Transportministeriet har i forbindelse med indførelsen af loven, oprettet en statslig pulje, ”Pulje til styrket postinfrastruktur på visse småøer”, som Trafikstyrelsen administrerer.

At der afsættes midler til at forbedre postbetjeningen af småøerne, er naturligvis positivt, men puljeordningen løser ikke de grundlæggende udfordringer.

En af dem er problematikker ift. leveringsfrekvensen for pakker. Postnord har taget en overordnet beslutning om, kun at levere pakker til småøerne én gang om ugen. Selskabet samler derfor pakker til den enkelte småø til bunke og afleverer dem én gang om ugen. Det betyder en væsentlig forringelse og at der kan gå lang tid mellem pakkeleveringer.

Postnord er os bekendt foreløbig den eneste postleverandør, som har taget denne beslutning, men der er ikke noget i loven, der forhindrer andre selskaber i at gøre det samme. Eller for den sags skyld at begrænse levering af pakker til småøerne yderligere.

Postbetjening bliver et kommunalt ansvar

Med den nye lov er ansvaret for den del af postbetjeningen, særligt pakker, der foregår omkring færgen og på øen, i praksis flyttet fra postleverandørerne og ud på kommunerne og de enkelte øsamfund.

Det er kommunernes ansvar at søge midler fra puljen til forbedring af postbetjeningen på småøerne og dermed også for afrapportering af puljemidlerne. Her følger en række eksempler på de opgaver der dermed pålægges kommunerne:

Vi har fået oplyst, at hvis der med puljemidlerne indkøbes materiel er det også kommunen, der som ansøger, ejer materiellet og dermed har ansvar for det (fx for forsikring ift. tyveri, for vedligehold osv.). Materiel kan fx være bokse, rullevogne, lokaler etc. på begge sider af vandet.

Puljen kan blandt andet også bruges til lønmidler, til at transportere pakker og breve fra færgen og videre ud på øen eller til en lokal postshop. Men hvis der skal ansættes et lokalt postbud, skal der være en arbejdsgiver. Nogen skal stå for ansættelse, løn, ferie, arbejdsmiljø, forsikringer, administration.

I beskrivelsen af puljen står at det også kan være en lokal forening, der kan ansætte et lokalt postbud. Vi mener ikke det er rimeligt at forvente at en lille, frivillig forening skal være arbejdsgiver (med hvad det kræver af ansvar) for en opgave, der handler om basal infrastruktur.

Samtidig må puljemidlerne ikke dække løn under sygdom. Et lokalt postbud kan derfor stå i en situation, hvor vedkommende har et ansvar for en vigtig samfundsfunktion, men hvor finansieringen ikke nødvendigvis dækker arbejdsgiverens udgifter, hvis medarbejderen bliver syg.

På en lille ø, hvor der måske kun er ganske få personer, som kan varetage opgaven, er det ikke en uvæsentlig udfordring. Hvem sørger for, at pakkerne kommer fra færgen til øen, hvis den ene person, der normalt gør det, er syg? Hvem vil påtage sig et arbejde som postbud, hvor man ikke er sikret løn under sygdom?

Og endelig kræver det, at der indgås individuelle aftaler om ansvaret for postleverancerne med de forskellige postleverandører. Det har vist sig at være en betydelig opgave, der kræver tid og i bund og grund juridisk kendskab.

Alt dette kræver ressourcer i kommunen, og ofte også et betydeligt lokalt engagement på øen. Vi forudser at flere kommuner ikke kan afsætte ressourcer til at søge puljen, endsige at varetage opgaverne med deres uforudsigeligheder, hvis de søgte.

De danske småøer er stolte af deres stærke frivillighedskultur. Men frivillighed bør være et supplement til den offentlige og kommercielle infrastruktur – ikke en forudsætning for, at en grundlæggende samfundsfunktion fungerer.

Småøerne ønsker ikke særbehandling – men en reel landsdækkende postservice

Det er vigtigt at understrege, at ønsket ikke er en særlig luksusordning for småøerne. Ønsket er, at den landsdækkende postbefordring også reelt fungerer på småøerne.

Når Transportministeriet i sin omtale af den nye postlov skriver, at øerne fremover får leveret post på samme vilkår som resten af landet, bør det efter vores opfattelse også indebære, at borgeren og virksomheden på øen har en reel mulighed for at sende og modtage breve og pakker inden for en rimelig tid, med en rimelig frekvens og med en klar placering af ansvaret.

- Det bør ikke være afgørende, om en kommerciel postvirksomhed har valgt at etablere eller benytte en postshop på netop denne ø.
- Det bør ikke være afgørende, om kommunen har haft ressourcer til at søge en statslig pulje.
- Og det bør ikke være afgørende, om der findes en lokal på øen, som kan hente pakker ved færgen (frivilligt eller lønnet).

Vi håber derfor, at Transportministeren og Folketingets partier vil se nærmere på konsekvenserne af den nye postordning for de danske småøer.

Med venlig hilsen

Kirsten Sydendal

Formand